

які завдяки своїй унікальності матимуть високу конкурентоздатність, а значить і інвестиційну привабливість.

Список використаних джерел:

1. Багрій М. Ефективність капіталовкладень у розвиток туристичної галузі (на прикладі Закарпатської області). – 2014. – № 2. – С. 44-47.
2. Свиридова Н.Д. Развитие туризма в регионе как объект государственного управления // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 2. – С. 18-21

Мерлянов М. В.,

заслужений працівник культури України,
доцент кафедри хореографії
ВП «Миколаївська філія КНУКіМ», голова
Миколаївського обласного творчого
осередку національної хореографічної
спілки України, м. Миколаїв

ВЗАЄМВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМВПЛИВ УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА НА ТАНЦЮВАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Миколаївщина – чудовий, квітучий край, розташований на берегах Південного Бугу та Інгулу, тому часто його називають Прибузьким краєм. З історії Південного Прибужжя відомо, що його заселення розпочалось більш ніж п'ятнадцять тисяч років тому. Останки поселень того часу знайдено близько селищ Анетовки Доманівського району та Пелагіївки Новобузького району.

Першими племенами, про які йде мова в історичних першоджерелах, були киммерійці. Вони жили в Північному Причорномор'ї. На зміну їм прийшли скіфи, потім сармати, готи. У VII сторіччі до н. е. на території Північного Причорномор'я починають виникати давньогрецькі поселення: Борисфеніда – на сучасному острові Березань та Ольвія – біля с. Порутіно Очаківського району.

Античне місто-держава Ольвія (з грецької – «щаслива») представляла собою демократичну республіку з обмеженим рабовласницьким строем. У період розквіту Ольвії матеріальна та духовна культура були на дуже високому рівні. Значна частина населення була освіченою. Відомо, що в місті існував театр, у якому ставились трагедії та комедії. У них брали участь як свої професійні актори, музиканти, поети, так і запрошені.

З часом із зимівників утворились сучасні села Миколаївщини: Олександрівка Вознесенського району, Баловне Новоодеського району,

Володимирівка Казанківського району і багато інших. Це, у свою чергу, дало змогу стверджувати, що територія сучасної Миколаївщини довгий час була заселена запорізьким козацтвом, яке мало свою культуру, побут, традиції, звичаї. Усе це відбилось у хореографічному мистецтві, яке у козаків завжди було оригінальне і неповторне. Танці характеризуються веселою, життєрадісною, трохи іронічною манерою виконання у жінок, гордістю та зухвалістю у козаків, які в мирний час дбали про сім'ю та господарство.

У репертуарі народного ансамблю танцю «Миколаїв» Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв (керівники – Михайло та Ольга Мерлянови) існує український народний танець «Бриньківський козачок». Номер створено на основі хореографічного фольклору, притаманного епосу козаків-зимівників.

Як було раніше зазначено, у XVI ст. запорізькі козаки проживали на лівобережжі Південного Бугу. Але, під час Кримської війни, вони вимушені були переселитися за пороги Дніпра, нині м. Запоріжжя. Пізніше частина з них переселилась на східний берег Азовського моря, де був створений Бриньківський Кіш. Сьогодні Бриньківська станиця знаходиться на північному заході Кубані.

Як ми вже зазначали, Південь України за історичними умовами заселений багатьма народами, які переїхали сюди з різних куточків Європи. Це такі народи, як болгари, греки, румуни, німці, чехи і молдавани, цигани, євреї, росіяни, татари та інші.

Протягом століть спілкування між цими народами відбилось на національній культурі, на фольклорному матеріалі. І хоча, в цілому, національна культура і фольклорний матеріал залишились такими, якими вони зародились в окремій народності, але кожен народ успадковував щось цікаве з народної культури, фольклорного матеріалу іншого народу. Тому і виникло таке споріднення національних культур на Півдні України, що відобразилось також у танцювальному фольклорному матеріалі.

Наприклад, болгари, які переїхали у 1842 році з Адріанополя, тікаючи від турецької навали до Херсонської губернії, де в протоці річок Мокра Тернівка та Інгул, що в семи кілометрах від Миколаєва спорудили селище під назвою Тернівка, не знали такого звичаю, як «Меланка». Але спостерігаючи за «Меланкою» українців, вони перейняли її основу – переодягання у звірів та домашніх тварин.

Якщо українці водили «Меланку» трьома групами: дівчата осторонь від хлопців та «козоводи» (від семи до десяти хлопців), а потім, у кінці, збирались в одній хаті та гуляли всі разом, то болгари, як сказано раніше, водили «Меланку» всі разом: і хлопці, і дівчата, і називали її не «Меланка», а «Маланка».

На стику Миколаївської (Кривоозерський і Первомайський райони), Одеської (Любашівський район) і Кіровоградської (Гайворонський район) областей живуть українці, молдавани, росіяни та інші. Але цікаве це місце тим,

що в обряді українського весілля, на якому обов'язково обираються з числа близьких родичів «Нанаш» і «Нанашка» (як почесні батьки), які стають розпорядниками весілля (їх перев'язують рушниками, хустками). Навіть українські страви мають молдавську назву. Наприклад «бігуз» – тушкована капуста.

Танці на українському весіллі складаються з українських та молдовських рухів. Наприклад, на цьому весіллі є така пісня, яку і витанцювують. Заспів український, а приспів молдовський:

Заспів: Дощ іде, дощ іде

Кум Гаврило десь іде.

Приспів: Тара ра-ра й ра-ра

Заспів: Під пахвою кусок сала,

Щоб кума краще пристала

Приспів: Тара ра-ра й ра-ра

Заспів: Кум кумі дуже рад,

Завів куму в виноград.

Приспів: Тара ра-ра й ра-ра

Заспів: Їж кума котрі ягідки солодкі,

Котрі гірки – для моєї жінки.

Приспів: Тара ра-ра й ра-ра

На заспіві гості весілля виконують українські рухи: вихиляси, тинки, голубці, присядки тощо, а на приспіві виконують молдавські рухи: переступання, вибивання, доріжку плетену, виніс ноги вперед в attitude з прискоком тощо.

Підводячи підсумок, маємо зауважити, що Прибузький край об'єднав національну культуру різних народів, що мешкають на цій території. Усі вони зберігають індивідуальність та самобутність, але проживаючи поряд, вони неодмінно впливають на культуру один одного і запозичують краще, найцікавіше.

Список використаних джерел:

1. Кулаковський В. М. Історія міст та сіл України – Миколаївська область / В.М. Кулаковський. – Інститут історії академії наук УРСР. – К., 1971. – 771 с.
2. Гамза В. І. Тернівка. Історико-етнографічний нарис : монографія / В. І. Гамза. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 529 с.
3. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. – 5-те вид., доп. / В. М. Верховинець. – К. : Музична Україна, 1990. – 150 с.
4. Гуменюк А. І. Українські народні танці / А. І. Гуменюк. – К. : Наукова думка, 1969. – 615 с.
5. Матейко К. І. Український народний одяг [Текст] / Матейко К. І. – К. : Наукова думка, 1977. – 224 с.

6. Купленник В. Нариси до історії українського народного танцю / В. Купленник. – К., 1997. – 63 с.

Мерлянова О. А.,

кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри хореографії ВП «Миколаївська
філія КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ В ХОРЕОГРАФІЧНИХ ТВОРАХ ПАВЛА ВІРСЬКОГО

Питання місця та ролі жінки в мистецтві досить повільно входять до кола наукової рефлексії. З'явилися праці, присвячені ролі жінки в літературі, декоративно-ужитковому мистецтві. Однак українські народні жіночі танці не були предметом спеціального наукового дослідження.

Визнані теоретики у галузі української народної хореографії (В. Верховинець, А. Гуменюк, К. Василенко та ін.) і сучасні науковці (К. Кіндер, С. Легка, О. Чебанюк, В. Шкоріненко та ін.) торкались деяких проблем народного, народно-сценічного, синтезованого народного із класичним жіночого танцю.

В останні роки різні аспекти української народної хореографічної культури все активніше потрапляють до кола наукової рефлексії мистецтвознавців, істориків культури, фольклористів. З'явилися дисертаційні дослідження, присвячені проблемам як українського народного, так і народно-сценічного хореографічного мистецтва, також певну увагу приділено синтезу елементів українського народного та класичного танців на сцені балетного театру. Однак український жіночий танець не виступає самостійним предметом наукових розвідок.

Вагомий внесок у розвиток народно-сценічного жіночого танцю зробив реформатор української сценічної хореографії П. Вірський, який продовжив традиції, що були започатковані в "Жінхорансі" (Жіночий хоровий театралізований ансамбль) В. Верховинцем, в діяльності Державного українського ансамблю народного танцю, що розпочав свою роботу 1937 року. До першої програми увійшов жіночий танець "Дощик", що відкривав "Українську сюїту", куди крім "Дощику" входив "Козачок" та "Гопак" [1, с. 29]. Прагнучи продемонструвати багатство української хореографії, її самобутність, балетмейстери П. Вірський та М. Болотов не випадково для "Української сюїти" обрали саме ці танці, де поряд зі своєрідними символами українського народного танцю ("Козачок" та "Гопак") "Дощик" доводив багаті традиції жіночих танків.

Навесні 1952 року оновлений колектив, що отримав назву Державний ансамбль танцю УРСР, показав свою першу програму, до якої увійшов